

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 100/05-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. apríla 2005 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. D. G., bytom U., zastúpenej advokátom Mgr. V. V., H., vo veci namietaného porušenia jej základných práv upravených v čl. 16 ods. 2, čl. 17 ods. 1, 2 a 3 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky zo strany Policajného zboru postupom policajného orgánu a vyšetrovateľa Odboru boja proti organizovanej kriminalite - Východ, Košice v konaní sp. zn. ČVS: PPZ-30/BOK-V-I-2004 a policajného orgánu Obvodného oddelenia Policajného zboru Veľký Krtíš v konaní sp.zn. ČVS: PPZ-30/BOK-V-I-2004, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. D. G. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. marca 2005 doručená sťažnosť Ing. D. G., bytom U. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom Mgr. V. V., H., vo veci namietaného porušenia jej základných práv upravených v čl. 16 ods. 2, čl. 17 ods. 1, 2 a 3 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) zo strany Policajného zboru postupom policajného orgánu a vyšetrovateľa Odboru boja proti

organizovanej kriminalite -Východ, Košice v konaní sp. zn. ČVS: PPZ-30/BOK-V-I-2004 (ďalej len „policajný orgán v Košiciach“) a policajného orgánu Obvodného oddelenia Policajného zboru Veľký Krtíš (ďalej len „policajný orgán Veľký Krtíš“) v konaní sp. zn. ČVS: PPZ-30/BOK-V-I-2004.

Zo sťažnosti vyplýva, že príslušníci policajného orgánu v Košiciach 1. februára 2005 v ranných hodinách po preukázaní sa služobným preukazom oznámili sťažovateľke, že ju majú predviesť na výsluch pred vyšetrovateľa Policajného zboru do Košíc, a to bez oznámenia, v akej veci, a bez upozornenia na možnosť jej zadržania. Sťažovateľka namieta nezákonnosť postupu príslušníkov policajného orgánu v Košiciach s poukazom na § 76 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého možno osobu zadržať len vtedy, ak je tu niektorý z dôvodov väzby (§ 76 Trestného poriadku), pričom v danom prípade bol potrebný na zadržanie predchádzajúci súhlas prokurátora. Sťažovateľka tiež namieta, že jej nebol bezodkladne oznámený dôvod zadržania podľa § 76 ods. 4 Trestného poriadku. Aj keby nešlo v danom prípade o zadržanie, ale predvedenie, došlo podľa tvrdenia sťažovateľky pri predmetnom zásahu príslušníkov policajného orgánu v Košiciach k nezákonnosti, pretože nebola osobou, ktorá sa bez ospravedlnenia nedostavila na predvolanie k policajnému orgánu podľa § 17 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o Policajnom zbore“).

Po preprave do Košíc bolo sťažovateľke vyšetrovateľom policajného orgánu v Košiciach vznesené obvinenie, pričom vyšetrovateľ na ňu naliehal, aby okamžite uviedla meno svojho obhajcu, keďže v danom prípade ide o trestné stíhanie vo veci, kde musí mať obvinený obhajcu. V tom čase sa dostavil na útvar policajného orgánu Mgr. V. V., ktorého sťažovateľka požiadala o prevzatie obhajoby. Zvolený obhajca požiadal pred výsluchom sťažovateľky o nahliadnutie do spisu, čo mu bolo vyšetrovateľom policajného orgánu v Košiciach odmietnuté bez uvedenia dôvodu.

K ďalšiemu porušeniu zákona došlo podľa tvrdenia sťažovateľky 5. februára 2005 pri jej prevoze z cely policajného zaistenia na Krajský súd v Banskej Bystrici, keď jej boli

príslušníkom policajného orgánu v Košiciach nasadené putá v rozpore s § 52 ods. 1 zákona o Policajnom zbore.

Podľa sťažovateľky došlo k nezákonnému postupu zo strany policajného orgánu Veľký Krtíš aj počas jej pobytu v cele policajného zaistenia, keď príslušné orgány Policajného zboru konali v rozpore s § 45, § 46 a § 47 zákona o Policajnom zbore.

Na základe uvedeného došlo podľa sťažovateľky postupom policajného orgánu v Košiciach a policajného orgánu Veľký Krtíš k porušeniu jej základných práv podľa čl. 16 ods. 2, čl. 17 ods. 1 až 3 a čl. 50 ods. 3 ústavy, a preto navrhuje, aby ústavný súd vo veci jej sťažnosti vydal nasledovné rozhodnutie:

„Policajný zbor Slovenskej republiky postupom policajného orgánu Odboru boja proti organizovanej kriminalite – Východ, Košice v konaní ČVS: PPZ-30/BOK-V-I-2004, pri zabezpečení účasti sťažovateľky na vyšetrovacom úkone dňa 1. 2. 2005 porušil základné právo Ing. D. G. uvedené v čl. 17 ods. 1, 2, 3 Ústavy Slovenskej republiky.

Policajný zbor Slovenskej republiky postupom vyšetrovateľa Odboru boja proti organizovanej kriminalite – Východ, Košice, mjr. Ing. J. P., v konaní ČVS: PPZ-30/BOK-V-I-2004 pri odopretí práva nahliadnuť do spisu dňa 1. 2. 2005, porušil základné právo Ing. D. G. uvedené v čl. 50 ods. 3 Ústavy SR.

Policajný zbor Slovenskej republiky postupom policajného orgánu Odboru boja proti organizovanej kriminalite – Východ, Košice, v konaní ČVS: PPZ-30/BOK-V-I-2004 pri prevoze z obvodného oddelenia PZ Veľký Krtíš na Krajský súd v Banskej Bystrici dňa 5. 2. 2005, nasadením pút porušil základné právo Ing. D. G. uvedené v čl. 16 ods. 2 Ústavy SR.

Policajný zbor Slovenskej republiky postupom policajného orgánu Obvodného oddelenia PZ Veľký Krtíš, v konaní ČVS: PPZ-30/BOK-V-I-2004, pri umiestení Ing. D. G. do cely policajného zaistenia odopretím stravy porušil základné právo Ing. D. G. uvedené v čl. 16 ods. 2 Ústavy SR.“

Sťažovateľka tiež žiada, aby jej bolo priznané primerané finančné zadosťučinenie vo výške 100 000 Sk.

II.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uvádza, že vo veci jej sťažnosti je daná právomoc ústavného súdu vzhľadom na to, že „nemala a nemá možnosť žiadneho opravného prostriedku proti postupu a opatreniu Policajného zboru Slovenskej republiky“. Ústavný súd však uvádza, že okrem opravných prostriedkov existujú v právnom poriadku aj také úkony, ktorými možno dosiahnuť účinnú ochranu základných práv a slobôd fyzickej osoby podrobovanej úkonom orgánov činných v prípravnom konaní a ktorých vyčerpanie je podmienkou prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, bez toho, aby to boli opravné prostriedky. Potvrzuje to aj platné znenie zákona o ústavnom súde.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 17 ods. 2 písm. a) zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) prokurátor vykonáva dozor nad zachovávaním zákonnosti v prípravnom konaní. Ku všetkým tvrdeným zásahom do základných práv sťažovateľky došlo v prípravnom konaní. Ústavný súd skúmal jednotlivé zásahy do základných práv a slobôd sťažovateľky.

Predvedenie sťažovateľky

Podľa § 17b zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore policajt je oprávnený predviesť osobu na základe dožiadania súdu, orgánu činného v trestnom konaní, správneho orgánu alebo iného orgánu podľa osobitných predpisov. Z uvedeného ustanovenia zákona o Policajnom zbore vyplýva, že policajti konali na základe zákonného splnomocnenia, ktoré im ukladalo predviesť osobu, ak o to požiadal orgán činný v trestnom konaní, čo - podľa obsahu sťažnosti - aj zodpovedá skutkovému stavu. Predvedenie sa uskutočnilo pred vznesením obvinenia proti sťažovateľke, ale už v prípravnom konaní. Preto sťažovateľka mala možnosť využitia nie síce opravného prostriedku, ale účinného prostriedku nápravy, podnetu, ktorý jej bol dostupný podľa § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre. Podnetom sa rozumie písomná alebo ústna žiadosť, návrh alebo iné podanie fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktoré smeruje k tomu, aby prokurátor vykonal opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti, najmä aby podal návrh na začatie konania pred súdom alebo opravný prostriedok, aby vstúpil do už začatého konania alebo vykonal iné opatrenia na odstránenie porušenia zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený.

Takýto podnet sťažovateľka nepodala, a preto je sťažnosť v tejto časti neprípustná pre nevyčerpanie tohto účinného prostriedku nápravy v štádiu prípravného konania, v ktorom bolo predvedená na výsluch a obvinená zo spáchania trestného činu. Preto ústavný súd považuje sťažnosť v tejto časti za neprípustnú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde)

Odopretie nazrieť do spisu

Podľa § 65 ods. 2 Trestného poriadku v prípravnom konaní môže prokurátor, vyšetrovateľ alebo policajný orgán právo nahliadnuť do spisu a s ním spojené ostatné práva uvedené v odseku 1 zo závažných dôvodov odoprieť. Závažnosť dôvodov, z ktorých vyšetrovateľ alebo policajný orgán toto právo odoprel, na žiadosť osoby, ktorej sa odopretie týka, je prokurátor povinný urýchlene preskúmať. Tieto práva nemožno odoprieť obvinenému a obhajcovi po tom, čo boli upozornení na možnosť preštudovať spisy. V citovanom ustanovení je uvedený účinný prostriedok nápravy, ktorým je žiadosť osoby, ktorej sa odopretie týka. Pretože sťažovateľka ani netvrdí, že by takú žiadosť ona alebo jej obhajca podali, ústavný súd považuje sťažnosť v tejto časti za neprípustnú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde)

Použitie donucovacích prostriedkov

K použitiu týchto donucovacích prostriedkov došlo pri predvádzaní sťažovateľky, a preto sťažovateľka bola oprávnená a povinná podať podnet na prešetrenie tejto skutočnosti príslušnému prokurátorovi podľa § 31 zákona o prokuratúre v spojení s § 17 ods. 2 písm. a) tohto zákona. Sťažovateľka ani netvrdí, že by takýto podnet podala, a preto ústavný súd považuje sťažnosť v tejto časti za neprípustnú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

Pobyt sťažovateľky v cele policajného zaistenia

Podľa § 18 ods. 1 zákona o prokuratúre prokurátor dozerá na to, aby v miestach, kde sa vykonáva väzba, trest odňatia slobody, disciplinárne tresty vojakov, ochranné liečenie, ochranná výchova, ústavné liečenie alebo ústavná výchova na základe rozhodnutia súdu, ako aj v celách policajného zaistenia boli držané osoby len na základe rozhodnutia súdu alebo iného oprávneného štátneho orgánu o pozbavení alebo obmedzení osobnej slobody a aby sa v týchto miestach dodržiavali zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy.

Podľa § 43 ods. 1 zákona o Policajnom zbore pred umiestnením osoby do cely odoberie policajt, ktorý vykonáva ochranu cely, tejto osobe veci, ktorými by mohla ohroziť vlastný život alebo zdravie alebo život a zdravie inej osoby.

Podľa § 81a ods. 1 zákona o Policajnom zbore stravovanie predvedenej osoby, zaistenej osoby alebo osoby umiestnenej v cele podľa tohto zákona, alebo zatknutej osoby, zadržanej osoby, predvedenej osoby, osoby, ktorá má byť dodaná do väzby alebo do výkonu trestu odňatia slobody, alebo odovzdanej osoby podľa osobitných predpisov sa zabezpečuje podľa miestnych podmienok a v príslušnom čase v súlade so zásadami správnej výživy a s prihliadnutím na vek, zdravotný stav a náboženské vyznanie takejto osoby. Prvýkrát sa strava takejto osobe poskytne, ak obmedzenie jej osobnej slobody prekročí šesť hodín. Ak obmedzenie osobnej slobody netrvá dlhšie ako šesť hodín, stravovanie sa zabezpečuje, iba ak si to vyžaduje zdravotný stav tejto osoby alebo vek takejto osoby, alebo iná vážna okolnosť, ktorá je policajtovi známa.

Ak sa sťažovateľka nazdávala, že v cele policajného zaistenia dochádzalo k porušeniu citovaných ustanovení zákona o Policajnom zbore, mohla aj počas jej pobytu v tejto cele podať prostredníctvom obhajcu podnet príslušnému prokurátorovi na odstránenie tvrdených porušovaní zákona (v cele bola od 1. februára 2005 do 5. februára 2005). Ak tak neurobila, nemôže to nahrádzať sťažnosťou v konaní pred ústavným súdom, pretože ústavný súd podnet prokurátorovi v spojitosti s jeho pôsobnosťou podľa § 18 ods. 1 zákona o prokuratúre považuje za účinný prostriedok ochrany základných práv sťažovateľky. Preto je sťažnosť aj v tejto časti neprípustná (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

Z týchto dôvodov ústavný súd sťažnosť po jej predbežnom prerokovaní v celom rozsahu odmietol pre neprípustnosť .

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. apríla 2005